

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Національна академія медичних наук України
Всеукраїнська громадська організація «Наукове товариство
анатомів, гістологів, ембріологів та топографоанатомів України»
Асоціація патологів України
ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»**

**МАТЕРІАЛИ ЧЕТВЕРТОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА
СУЧАСНОЇ МОРФОЛОГІЇ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ

4-6 листопада 2020 року

м. Дніпро, Україна

МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ТРАХЕЇ МОРСЬКИХ СВИНОК ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ ОВАЛЬБУМІН-ІНДУКОВАНОМУ АЛЕРГІЧНОМУ ЗАПАЛЕННІ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ

М.В. Аксамитьєва, С.С. Попко, В.М. Євтушенко

Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя, Україна

E-mail: aksamitevamarina@gmail.com

В останні роки відмічається зростання числа хронічних алергічних захворювань органів дихання, особливе місце серед яких посідає бронхіальна астма (БА), що являє значну медичну та соціальну проблему (Хобзей М. К., Фещенко Ю. І., Степаненко А. В., 2013). Незважаючи на успіхи, які були досягнуті в діагностиці та лікуванні БА, відзначається зростання смертності при цьому захворюванні. В основі незворотних процесів при тривалому перебігу БА лежать важкі порушення як в організмі в цілому, так і наростаючі морфофункціональні зміни в стінці дихальних шляхів. Не дивлячись на досягнуті успіхи в вивченні морфології дихальних шляхів при алергічному запаленні, досі є багато питань не з'ясовані і потребують подальших досліджень. Метою нашого дослідження є встановлення морфологічних змін слизової оболонки трахеї на експериментальне овальбумін-індуковане алергічне запалення дихальних шляхів морських свинок. Матеріали і методи. Об'єктом експериментального дослідження була трахеї, вилучені від 48 статевозрілих самців морської свинки. Алергічного запалення дихальних шляхів здійснювалось шляхом підшкірної сенсibilізації та наступної аероалергізації овальбуміном. Сенсibilізація проводилась свинкам групи дослідження на 1, 7, 14 день експерименту - підшкірне введення 0,5 мг овальбуміну (ОВА) (Sigma ChemicalCo., США) разом з ад'ювантом - гідроокисом алюмінію, 10 мг (AlumVax Hydroxide vaccine adjuvant, OZ Biosciences Франція), розведених в 1 мл фізіологічного розчину. З 21 по 28 день експерименту морські свинки були аероалергізовані ОВА в дозі 10 мг/мл фізіологічного розчину протягом 15 хв/добу за допомогою компресорного інгалятора LD-211C (Little Doctor International, Сингапур). Для проведення дослідження тварини були розподілені на 6 груп (по 8 тварин у кожній групі). Тварини, групи дослідження після сенсibilізації та аероалергізації ОВА розподілені на 4 групи, виведені з експерименту відповідно на 23-ю, 30-ю, 36-ю і 44-ю добу після його початку; 5 - контрольна група, тварини, яким вводили підшкірно 1 мл фізіологічного розчину та проводили інгаляцію фізіологічним розчином; 6 – інтактна група. Тварин виводили з експерименту шляхом передозування тіопенталового наркозу згідно встановлених термінів (23-ю, 30-ю, 36-ю і 44-ю доби експерименту). Результати дослідження. При вивченні зрізів трахеї виявлено, що в першу чергу страждають епітеліальні клітини, особливо

війчасті, спостерігається їх десквамація, а місцями і повна відсутність. Виявлено, що відбувається стоншення слизової трахеї в 1-ій ($23,83 \pm 6,83$ мкм) та 2-ій ($23,05 \pm 2,99$ мкм) групах дослідження, порівняно з групою контролю ($50,2 \pm 6,5$ мкм) та інтактною групою ($46,4 \pm 10,9$ мкм). В 1-ій та 2-ій експериментальних групах спостерігається збільшення кількості келихоподібних клітин, підвищена кількість лімфоцитів та еозинофілів у власній пластинці слизової оболонки. Потовщення слизової оболонки було виявлено нами у тварин 3-ої ($76,4 \pm 7,1$ мкм) та 4-ої ($99,3 \pm 16,1$ мкм) групах, порівняно з групою контролю ($50,2 \pm 6,5$ мкм) та інтактною групою ($46,4 \pm 10,9$ мкм). Потовщення слизової оболонки трахеї відмічається в пізньому періоді експерименту переважно за рахунок збільшення відносної площі пухкої сполучної тканини власної пластинки слизової, що свідчить про продовження алергічного запалення в трахеї після закінчення алергізації.

Висновки. 1. Стоншення слизової оболонки трахеї спостерігалось на 23 та 30 добу експеримента відповідно у 1-ій та 2-ій групах дослідження за рахунок пошкодження клітин епітелія. 2. У пізній період алергічного запалення (3-я і 4-а групи спостереження) було виявлено потовщення слизової оболонки трахеї, порівняно з тваринами інтактної групи та групи контролю за рахунок збільшення площі пухкої сполучної тканини, що може свідчити про продовження алергічного запалення в трахеї після закінчення алергізації.

ДОСЛІДЖЕННЯ БУДОВИ ЛОБНОЇ ПАЗУХИ ЗА ДОПОМОГОЮ СПІРАЛЬНОЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ

В.В. Алексєєва, В.В. Гаргін

Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна

E-mail: Vik13052130@i.ua

Анатомічна будова навколоносових пазух людини має вирішальне значення для розвитку запальних процесів.

Метою нашого дослідження було порівняння щільності та товщини кісткової тканини лобної пазухи в фізіологічних умовах та при різних формах хронічного запального процесу.

Матеріали та методи. Під спостереження потрапили 89 пацієнтів із різними формами хронічного фронтального синуситу: 56 – з хронічним гіперпластичним фронтальним синуситом (гіперплазією слизової оболонки до 6 мм) та 33 пацієнти з хронічним гнійно-поліпозним фронтальним синуситом, що при проведенні спіральної комп'ютерної томографії (СКТ) проявлявся тотальним і субтотальним